

Politik for kvalitetssikring og -udvikling af Roskilde Universitets uddannelser

Godkendt af bestyrelsen 15. december 2011

Senest revideret december 2021

1. Definition og formål

Politik for kvalitetssikring og -udvikling af Roskilde Universitets uddannelser fastlægger de overordnede rammer, principper og målsætninger for kvalitetsarbejdet. Det overordnede formål med denne politik er at sikre kvaliteten i uddannelserne, således at universitetet lever op til sin ambition om at uddanne højt kvalificerede og engagerede dimittender. Arbejdet med kvalitetssikring og udvikling af uddannelserne sker i relation til universitetets strategi.

Politikken fastlægger rammerne for universitetets samlede system for kvalitetssikring og -udvikling. Politikken skal sikre:

- løbende og systematisk kvalitetsudvikling af alle universitetets uddannelser
- at der sker en løbende og systematisk udvikling af undervisningen og af undervisernes kompetencer
- en integreret evaluerings- og kvalitetskultur, som trives på tværs af alle niveauer og enheder i organisationen
- ledelsesforankring af kvalitetsarbejdet på alle niveauer i organisationen
- stadig vedligeholdelse og udvikling af de dele af kvalitetssikringssystemet, som operationaliserer den beskrevne politik.

Politikken består således dels af en række hovedprincipper og målsætninger, dels af en overordnet beskrivelse af universitetets kvalitetssikringssystem og dets delområder og endelig af en gennemgang af den samlede kvalitetsorganisation med rollefordeling i forhold til beslutningskompetencer, ansvar og pligter.

Allerførst rummer politikken en kort præsentation af Roskilde Universitets grundlæggende karakteristika: Profil, pædagogisk model og uddannelsesstruktur. Denne udfoldes i universitetets grundlagsdokumenter, der beskriver RUC's visioner og praksis på tre centrale områder; pædagogisk profil, tværfaglighed og forskningsbaseret. Grundlagsdokumenterne udgør et fælles fundament for uddannelserne på tværs af universitetet.

Herudover forholder Roskilde Universitets uddannelser og undervisning sig til en række fælles uddannelsesregler (*Roskilde Universitets fælles uddannelsesregler*), ud over de gældende love og bekendtgørelser der regulerer uddannelsesområdet, og universitetets vedtægt. De fælles uddannelsesregler regulerer udarbejdelse og strukturering af studieordninger, eksamensregler og eksamatrikulering for alle uddannelser.

2. Roskilde Universitet: Profil, pædagogisk model og uddannelsesstruktur

Profil

Roskilde Universitet (RUC) er et eksperimenterende universitet, der siden oprettelsen i 1972 har dannet ramme for nyskabende forskning og uddannelse. En af RUC's kerneopgaver er at tilbyde forskningsbaserede uddannelser til fremtidens kandidater. Universitetets ambition er, at både forskning og uddannelse skal være relevant i forhold til at løse komplekse problemer og bidrage til at flytte samfundet fremad. Denne ambition danner det strategiske grundlag for universitetet, formuleret i henholdsvis Roskilde Universitets profil, strategi og grundlagsdokumenter for *pædagogisk profil, forskningsbaseret uddannelse og tværfaglighed*.

Ifølge universitetets strategi RUC 2030: Interconnected skal RUC udbyde problemorienterede og kritisk nødvendige uddannelser, der giver de studerende bred tværfaglig viden og metodiske kompetencer med udgangspunkt i universitetets hovedområder og med fokus på digital, etisk og demokratisk dannelse.

Universitetet er baseret på en grundholdning om, at komplekse problemer sjældent respekterer traditionelle faggrænser. Analyserne og løsningerne kræver ofte en tværfaglig tilgang, der inden for både forskning og uddannelse trækker på forskellige videnskabelige discipliner, traditioner og metoder. Universitetet spænder over de humanistiske, humanistisk-teknologiske, naturvidenskabelige, og samfundsvidenskabelige hovedområder, og universitetets institutter og uddannelser er tværfagligt organiserede.

Pædagogisk model

Roskilde Universitets pædagogiske model kan opsummeres som problemorienteret projektlæring (forkortet som PPL). Det særlige ved problemorienteret projektlæring er, at projektarbejdet er *deltagerstyret*, hvilket i praksis betyder, at de studerende selvstændigt identificerer et problemfelt og udarbejder en problemformulering, som de derefter styrer projektarbejdet ud fra. Denne forståelse af problemorienteret projektlæring er dels baseret på den nævnte grundopfattelse, at virkelighedens problemer ofte kræver en *tværfaglig* tilgang, dels på ambitionen om, at de studerende skal erhverve sig kompetencer, så de kan fungere som problemløsere uden for universitetet. Det problemorienterede projektarbejde suppleres og komplementeres af kursus- og seminarundervisning på større eller mindre hold, som styrker de studerendes nødvendige faglige og teoretiske ballast til at indgå kvalificeret i projektarbejdet – og i et fremtidigt job.

Problemorienteringen kommer klarest til udtryk i gruppearbejdsformen, der er baseret på teorier om, at læring bedst opnås, når studerende arbejder aktivt med deres stof, herunder forklarer og diskuterer det med hinanden, men studenterinvolvering præger også kursusundervisningen. Dertil er gruppearbejdet begrundet i universitetets formål om at uddanne kandidater, der kan indgå i samarbejder om at løse virkelighedens problemer - hvilket kræver kompetencer til at samarbejde, styre projekter og forståelse på tværs af faglige baggrunde.

Projektarbejdsformen indebærer en særlig metodisk form for forskningsbaseret uddannelse. Først og fremmest finder projektarbejdet sted under vejledning, hvorfor de studerende har direkte adgang til vejlederen, som de løbende drøfter projektet med og får feedback fra om både det faglige indhold og projektarbejdets forløb. Dette skal sikre, at der inddrages relevante analyseværktøjer, metoder og teoriforståelse. Vejlederne er ofte aktive forskere, der selv arbejder med emner relateret til et givent projektarbejde, hvorved de studerende får adgang til den aktuelle forskning. Men det centrale er, at tilgangen til projektarbejdet i flere henseender er at sammenligne med forskerens tilgang til forskningsprojekter, hvorfor projektarbejdsformen også bibringer de studerende kompetencer til at tilrettelægge og gennemføre videnskabeligt baseret arbejde.

Uddannelsesstruktur

Uddannelser på Roskilde Universitet er organiseret med henblik på, at de studerende opbygger relevante kompetencer inden for analyse, kritisk tænkning og samarbejde, og at dette sker gennem problemorientering, deltagerstyret projektarbejde i grupper og forskellige former for kursusaktiviteter. Halvdelen af de studerendes studie udgøres af projektarbejde.

Bacheloruddannelserne tager alle udgangspunkt i en basisdel, der giver de studerende en bred indgang til enten det humanistiske, det humanistisk-teknologiske, det samfundsvidenskabelige eller det naturvidenskabelige hovedområde. Her introduceres de studerende til relevante teorier og metoder og fortsætter herefter til en specialiseringsdel, hvor de koncentrerer sig om bestemte fagområder inden for den bredere tværfaglige bacheloruddannelses rammer og med mulighed for at vælge fagmodul uden for hovedområdet. Endelig afslutter de uddannelsen med et bachelorprojekt. Kandidatuddannelserne anvender bestemte fags eller fagområders teorier og metoder, men er også problemorienterede og tværfaglige.

3. Hovedprincipper og målsætninger for kvalitetsarbejdet

Hovedprincipper

RUC's uddannelser er kendetegnede ved deres læringstilgang som er projektarbejdet, og centrum for uddannelserne er de studerende i deres samarbejde med hinanden og med deres undervisere. Derfor sigter RUC's kvalitetssikringssystem mod at sikre og udvikle den kvalitet, der opstår i mødet mellem fagligt engagerede undervisere og studerende.

Roskilde Universitet har formuleret 6 hovedprincipper med tilhørende målsætninger, som er styrende for, hvordan kvaliteten af universitetets uddannelser sikres og udvikles til gavn for de studerende:

1. Faglighed: Kvalitetssikring og -udvikling sker med udgangspunkt i en høj grad af forskningsbaseret af universitetets uddannelser og en løbende og systematisk kompetenceudvikling af det videnskabelige personale faglige og pædagogiske kompetencer. Inden for sådanne rammer har de studerende de bedste forudsætninger for at gennemføre deres uddannelse. Det er en målsætning for RUC kontinuerligt at arbejde med uddannelsernes forskningsbaseret og med kompetenceudvikling. Målsætningen understøttes på den ene side ved at afsætte midler til faglig og pædagogisk udvikling af forskellig karakter og på den anden gennem bl.a. evaluering af og afsætning af ressourcer til forskningsmiljøerne.

2. Læringsorienteret evaluering: Evaluering af uddannelsesaktiviteter og undervisning bygger på et dialogisk evalueringssyn. Evalueringsformen styrker dermed de studerendes læringsudbytte og giver dem kompetencer, som er værdifulde undervejs i studiet og i deres fremtidige job. Det er en målsætning for RUC at udvikle uddannelsernes kvalitet gennem denne specifikke tilgang til evaluering. Målsætningen understøttes bl.a. ved at italesætte evalueringens værdi og udviklingspotentiale for de studerende og ved altid at følge op på de afholdte evalueringer.

3. Systematik og opfyldelse af standarder: Alle uddannelser monitoreres årligt ud fra de fastsatte standarder for uddannelsesnøgletal og følges op på de enkelte uddannelser af adækvate og velbegrundede indsatser. Det er en målsætning for RUC at basere beslutninger om styrkelse af uddannelsernes kvalitet på grund-

lag af både bred og dyb viden om uddannelserne, herunder standarder og nøgletal. Målsætningen understøttes ved at afsætte ressourcer til dette vigtige og nødvendige arbejde og ved grundigt at analysere de årlige resultater forud for beslutninger om nye tiltag.

4. Ansvarsfordeling og samarbejde: Ansvaret for kvalitetssikringen af uddannelserne er placeret på de forskellige ledelsesniveauer og det løbende arbejde med at sikre og udvikle uddannelsernes kvalitet sker i et samarbejde med administration og undervisere – men også med aktiv deltagelse af de studerende, hvis bidrag og engagement anerkendes og anvendes. Det er en målsætning for RUC at sikre og udvikle uddannelsernes kvalitet gennem dette tværgående samarbejde og at understøtte målsætningen ved eksempelvis at have en bred repræsentation af alle medarbejdergrupper og niveauer i diverse udvalg samt ved at tilskynde studerende til at indgå i arbejdet.

5. Nærhed: Det daglige og praktiske arbejde med kvalitetssikring foregår så tæt på de faglige miljøer og uddannelsernes hverdag som muligt. De centralt fastlagte rammer, indsatser og strategier danner grundlag for et fælles kvalitetssikringssystem med mulighed for lokale tilpasninger. Det er en målsætning for RUC hele tiden at vurdere denne balance, således at styrkelsen af uddannelserne sker på basis af et bredt organisatorisk ejerskab. Målsætningen understøttes f.eks. gennem universitetets evalueringspraksis, som på basis af en fælles ramme åbner for tilpasning til den enkelte uddannelse og den enkelte undervisers undervisning.

6. Dialog og ledelsesinformation: Udviklingen af universitetets uddannelser indebærer løbende koordinering og justering af indsatser. Disse justeringer foretages på baggrund af tilbagemeldinger fra diverse udvalg samt gennem arbejdet i kvalitetssikringssystemet. Det er RUC's målsætning fortsat at styrke koordinering, dialog og ledelsesinformation og at understøtte målsætningen gennem reel udnyttelse af viden fra relevante fora og fortsat udvikling af formater for ledelsesinformation.

4. Kvalitetssikringssystemet

Nærværende politik udstikker som beskrevet rammer, principper og mål for kvalitetsarbejdet, og herudover består systemet af en række retningslinjer, procedurer, processer og skabeloner, der tilsammen danner grundlaget for udvikling og sikring af kvaliteten i universitetets uddannelser. Afrapporterings- og monitoreringssystemerne er de centrale elementer i forhold til analyse, beskrivelse og opfølgning på kvalitetsarbejdet. Disse suppleres af de interne uddannelsesevalueringer (IUE), hvor eksterne eksperter inddrages i evalueringen af uddannelserne.

Kvalitetssikringssystemet er opbygget således, at det rummer alle universitetets uddannelser, og at det understøtter de enkelte uddannelsers arbejde under hensyntagen til deres volumen, deres faglige traditioner og forskellige vilkår og potentialer. Retningslinjer, procedurer og processer er tilpasset universitetets egenart og forskellige typer af uddannelser. Kvalitetssikringssystemets centrale dokumenter kan findes på uddannelseskvalitetssiden på ruc.dk og kvalitetsportalen.

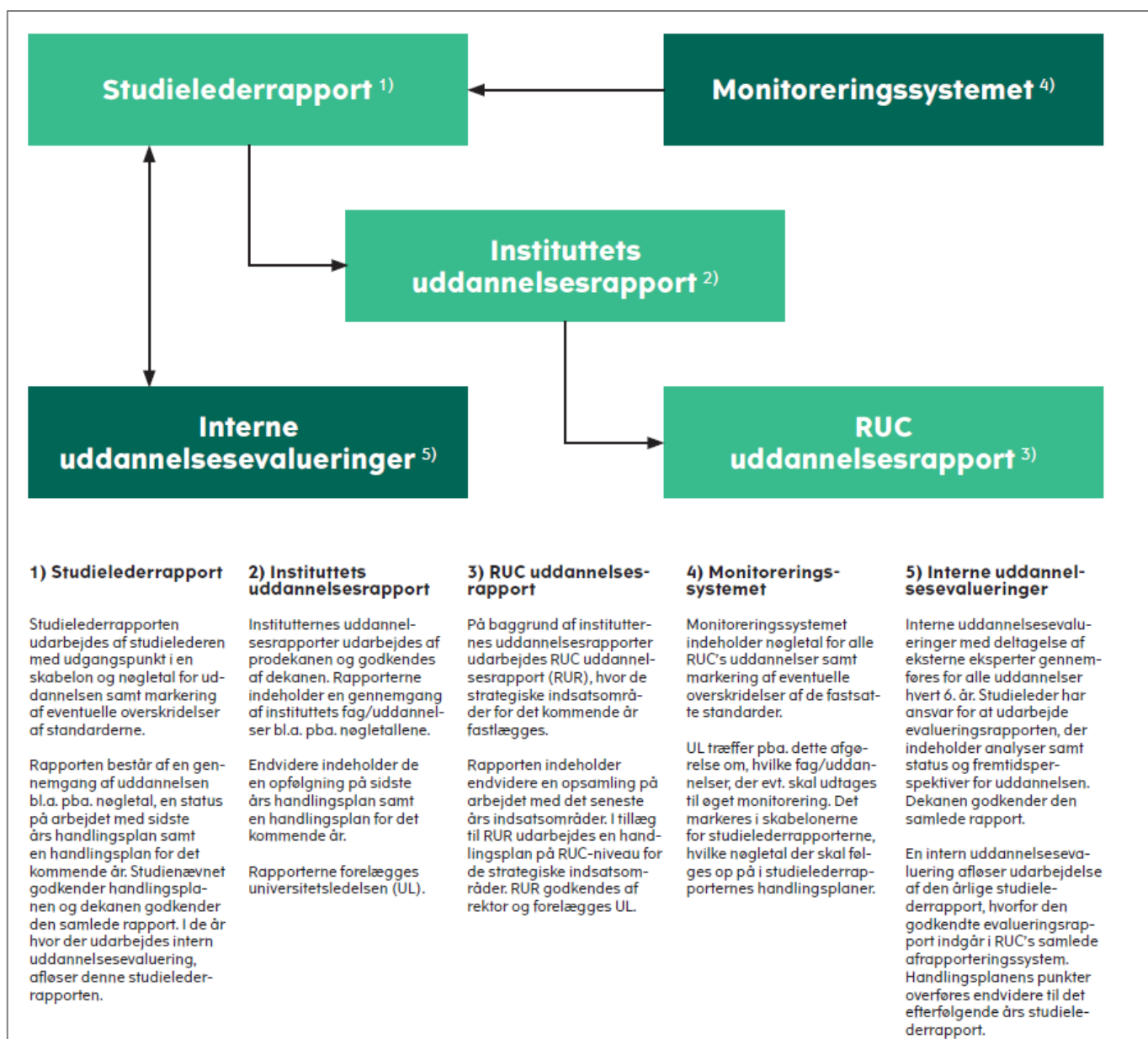
Afrapporterings- og monitoreringssystemerne

To centrale dele af kvalitetssikringssystemet er monitoreringssystemet og afrapporteringsystemet. Disse sikrer tilsammen systematisk og jævnlig analyse og behandling af indsamlet viden og systematisk opfølgning på iværksatte indsatser. I begge systemer indgår årlige nøgletal for de enkelte uddannelser.

RUC's afrapporteringssystem består af tre typer af rapporter: Studieledderrapporterne, institutternes uddannelsesrapporter og RUC's uddannelsesrapport. RUC's uddannelsesrapport udarbejdes på baggrund af institutternes uddannelsesrapporter, og de indeholder redegørelse for det foregående års kvalitetssikringsarbejde samt strategiske indsatsområder for det kommende år.

Monitoreringssystemet bygger på de samme nøgletal for universitetets uddannelser som afrapporteringssystemet. Nøgletal, der overskrider de fastsatte standarder, er markeret såvel i monitoreringssystemet som i skabelonerne til studieledderrapporterne (hvor der skal følges op på disse med tiltag i handlingsplanen). Universitetsledelsen udpeger på denne baggrund eventuelle uddannelser, der skal udtages til skærpet tilsyn bl.a. ved gentagne overskridelser af standarder. Indsatser og opfølgning fremgår af studieleder- og institutuddannelsesrapporterne. Monitoreringssystemet sikrer ledelsens bevågenhed på behandling og opfølgning i forbindelse med nøgletal, der overskrider RUC's fastsatte grænseværdier.

Figuren illustrerer centrale elementer i kvalitetssikringssystemet

5. Ansvar for kvalitetssikring: rollefordeling

Ansvar for kvalitetsarbejdet med uddannelserne er forankret i den gældende ledelsesstruktur med bestyrelse, rektorat/rektor, universitetsledelse/dekaner/prodekaner, studienævn og studieledere.

På tværs af hele organisationen arbejder Roskilde Universitet samlet set på at sikre kvaliteten og udvikle uddannelserne. Dette arbejde omfatter alle medarbejdere og studerende.

RUC's bestyrelse beskæftiger sig med uddannelseskvalitet på et overordnet, strategisk niveau og fastlægger universitetets strategi samt de overordnede linjer og principper for uddannelseskvalitet og kvalitetssikring. Bestyrelsen forelægges den årlige RUC's uddannelsesrapport og har derudover et årligt tilbagevendende uddannelsesstrategisk temamøde. Dertil drøfter bestyrelsen løbende arbejdet med at omsætte strategien til konkret handling og orienteres løbende om det igangværende arbejde med kvalitet.

Rektor har det overordnede ansvar for at etablere de nødvendige rammer for, at institutionens kvalitetsarbejde foregår i overensstemmelse med RUC's profil og RUC's strategi, og for at kvalitetssikringssystemet udvikles, når ændrede interne og eksterne vilkår begrundes det. Dertil har rektor et særskilt ansvar for at sikre uddannelsernes kvalitet i overensstemmelse med RUC's profil og strategi.

Prorektor for forskning har det overordnede ansvar for at udvikle og sikre, at institutionens forskning er på internationalt højt niveau og dermed sikre forudsætningen og grundlaget for, at universitetet kan udbyde forskningsbaserede uddannelser af høj kvalitet. Prorektor for forskning har et særskilt ansvar for, at udvikling af forskningsorganisering, -profilering og -politik er i overensstemmelse med RUC's profil og strategi og med kvalitetsarbejdet.

Universitetsdirektøren har ansvaret for og bemyndigelsen til at sikre, at det administrative system leverer tilstrækkelig administrativ service til kvalitetssikring og -udvikling af Roskilde Universitets uddannelser, herunder at der er IT-understøttelse af de enkelte processer, samt at tilstrækkelige monitoreringssystemer muliggør datagenerering af nøgletal for universitetets uddannelser.

Universitetsledelsen, bestående af rektor, prorektor, universitetsdirektør samt dekaner for de fire institutter, har det strategiske ansvar for udviklingen af kvalitetsarbejdet inden for de rammer, som kvalitetspolitikken og universitetets strategi sætter.

Dekanerne har ansvar for, at instituttets samlede uddannelser kvalitetssikres i overensstemmelse med RUC's kvalitetssikringssystem.

Prodekanerne. I dagligdagen delegerer dekanerne ansvaret for udvikling og sikring af uddannelsernes kvalitet til prodekanerne. Prodekanerne har på deres respektive institutter ansvaret for at understøtte, monitorere og følge op på uddannelsernes kvalitetsarbejde.

På det enkelte uddannelsesniveau ligger ansvaret for sikring af uddannelseskvalitet i **studienævnet** – i praksis i samarbejdet studieleder/studienævn. Ansvar er nærmere beskrevet i Vedtægten for Roskilde Universitet § 34 vedr. studienævn og § 39 vedr. studieleder.

De kollegiale organer (Akademisk Råd (AR), Uddannelsesudvalget (UDDU), Forskningsudvalget (FoU),

Økonomisk Udvalg (ØU) og Hovedsamarbejdsudvalget (HSU) samt de fire institutråd og alle lokaludvalg er også en gennemgående, vigtig kvalitetssikringsmekanisme. Universitetets tværgående koordinering af kvalitetsarbejdet sker ikke mindst gennem behandlinger af alle uddannelses tiltag både inden for kvalitetsudvikling og kvalitetssikring i Uddannelsesudvalget og Akademisk Råd, og når det handler specifikt om forskningsbaseret, i Forskningsudvalget. Hertil kommer de fælles studieledermøder.

6. Revision af kvalitetspolitikken

Kvalitetspolitikken drøftes og evt. revideres i Uddannelsesudvalget en gang om året, og substantielle ændringsforslag forelægges Akademisk Råd og derefter rektor, som godkender universitetets fælles politik og retningslinjer på kvalitetssikringsområdet.